

Zápisnica

z mimoriadneho zasadnutia Rady Justičnej akadémie Slovenskej republiky
dňa 14. novembra 2024 so začiatkom o 12,00 hodine
v Detašovanom pracovisku JA SR v Omšeni

Prítomní členovia Rady:

JUDr. Jana Bajánková, predsedníčka rady
JUDr. Roman Greguš, člen rady
JUDr. Jozef Kandra, člen rady
prof. JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan, PhD., člen rady
JUDr. Peter Štrpka, PhD., člen rady
JUDr. Peter Tobiaš, člen rady
JUDr. Boris Tóth, člen rady

Ospravedlnený/í:

JUDr. Martin Bargel, podpredseda rady
JUDr. Vladimír Javorský, PhD., člen rady
JUDr. Marián Trenčan, člen rady

Ďalší prítomní v JA SR podľa zákona č. 548/2003 Z. z. a Rokovacieho poriadku Rady:

JUDr. Peter Hulla, riaditeľ akadémie
JUDr. Jozef Szabó, zástupca riaditeľa akadémie

Navrhnutý program:

1. Otvorenie
2. Pripomienky k novele zákona o Justičnej akadémii
3. Záver

1. Otvorenie

Predsedníčka rady JA SR privítala prítomných členov rady JA SR a konštatovala, že mimoriadneho zasadnutia rady JA SR sa zúčastňuje sedem členov rady JA SR, traja členovia sa ospravedlnili, Dr. Bargel a Dr. Javorský z pracovných dôvodov a Dr. Trenčan z dôvodu čerpania plánovanej dovolenky, rada JA SR je uznášaniaschopná.

Predsedníčka rady JA SR informovala o predložennom programe mimoriadneho zasadnutia rady JA SR. Prítomných členov rady JA SR vyzvala na prípadné doplnenie alebo zmeny programu. Vzhľadom na to, že neboli predložené žiadne návrhy na doplnenie alebo zmenu programu, dala predsedníčka rady JA SR o tomto bode programu hlasovať.

Hlasovanie:

ZA: 7

PROTI: 0

ZDRŽAL SA: 0

Uznesenie č. 6: Rada schválila program rokovania mimoriadneho zasadnutia rady JA SR.

Predsedníčka rady JA SR navrhla za overovateľa zápisnice z mimoriadneho zasadnutia rady JA SR prof. JUDr. PhDr. Miroslava Slašťana, PhD., ktorý s uvedeným návrhom prejavil súhlas

Hlasovanie:

ZA: 6

PROTI: 0

ZDRŽAL SA: 1

Uznesenie č. 7: Rada zvolila prof. JUDr. PhDr. Miroslava Slašťana, PhD. za overovateľa zápisnice z mimoriadneho zasadnutia rady JA SR.

2. Pripomienky k novele zákona o Justičnej akadémii

Predsedníčka rady JA SR uviedla, že komplexný materiál k uvedenému bodu programu bol členom rady zaslaný dňa 7.11.2024, uviedla, že materiál je pomerne stručný, ale novela zasahuje do chodu akadémie. K zaslanému návrhu mohli členovia rady JA SR predkladať písomné pripomienky v lehote do 13.11.2024. V tejto lehote neboli zaslané žiadne písomné pripomienky.

Predsedníčka rady JA SR následne k tomuto bodu programu otvorila diskusiu.

Dr. Kandra uviedol, že odbor legislatívy, stratégie a ústavného práva Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sa tým už zaoberá, prvé pracovné stretnutie už prebehlo. V zmysle záverov z tohto prvého pracovného stretnutia vyplýva, že Generálna prokuratúra SR bude mať zásadné výhrady, nakoľko sa návrhom zákona obmedzuje postavenie prokuratúry v orgánoch Justičnej akadémie, pričom by sa jej postavenie malo posilniť. Ďalšie zásadné pripomienky sa budú týkať aj ďalších ustanovení uvedených v návrhu, nakoľko s viacerými nie je možné súhlasiť. V rámci rady JA SR vyjadruje ako člen nesúhlas s obsahom novely zákona o Justičnej akadémii.

Dr. Štrpka informoval, že si ako predseda legislatívnej komisie rady JA SR prešiel návrh v kontexte toho, čo bolo radou akadémie prijaté na jednej strane ako novela zákona o Justičnej akadémii, ako aj v kontexte legislatívneho zámeru. Môže konštatovať, že predložená novela preberá technické zmeny, ktoré akadémia navrhla, a to vo vzťahu k potrebe zjednotenia použitých formulácií a legislatívnych skratiek, či vo vzťahu k náhrade obsolentných ustanovení, ktoré stále platný a účinný zákon obsahuje. Uviedol, tiež, že má aj legislatívno-technické pripomienky, keďže v návrhu zákona sú aktuálne aj gramatické či formulačné nepresnosti. Z jeho pohľadu návrh obsahuje viacero zásadných zmien oproti návrhu, ktorý prezentovala rada JA SR a o ktorých sa pôvodne na zasadnutiach rady JA SR nehovorilo. Ide o statusové veci, najmä postavenie rady akadémie, kreovanie orgánov rady akadémie, a tiež je v návrhu zákona upravená aj spolupráca akadémie s vysokými školami. Súčasne pripomenul, že otázka orgánov

akadémie by mala byť riešená až v kontexte iných nevyhnutných zmien v statusových zákonoch, napr. zákona o sudcoch, či zákona o súdnych úradníkoch, ktorých zmena bude mať dopad aj na fungovanie akadémie. Napriek tomu, že najprv mali byť riešené iné statusové zákony, tak sa riešia veci z opačného konca, a nereflektuje sa na to, čo by malo byť pri legislatívnych zmenách uprednostnené. Záverom uviedol, že považuje za vhodné, aby legislatívna komisia rady JA SR dostala mandát na spracovanie pripomienok k návrhu zákona do medzirezortného pripomienkového konania za Justičnú akadémiu.

Predsedníčka rady JA SR uviedla, že vo vzťahu k materiálom má tiež výhrady ku kreovaniu rady. Podľa jej názoru sa Súdna rada SR a jej právomoci výrazným spôsobom obmedzujú vo vzťahu k ministrovi spravodlivosti, nakoľko sa jej javí, že masívna ingerencia ministerstva môže mať vplyv na nezávislosť organizácie ako takej, pričom práve deklarovanie nezávislosti organizácie bolo súčasťou materiálov, ktoré sa predkladali v rámci celého balíka materiálov pri vstupe Slovenska do EÚ. Ministerstvo spravodlivosti má v gescii pridelovanie financií akadémii ako jeho rozpočtovej organizácii, ale nemalo by mať taký rozsah možností na kreovanie orgánov, keďže sa tak potierajú ciele a dôvody, prečo bola akadémia zriadená. Uviedla tiež, že aktuálne má rada JA SR desať členov, a aj pri tomto počte je problematické sa stretnúť v takom počte, aby bola rada uznášaniaschopná. Pri navrhovaných sedemnástich členoch si to nevie predstaviť. Navyše, ak má byť zvýšený počet členov rady JA SR a až šesť členov z iného ako sudcovského a prokurátorského stavu, je dôvodná aj otázka, ako pokryť všetky výdavky spojené s účasťou členov rady na zasadnutiach spolu s otázkou navýšenia rozpočtu, čo predkladaná novela nerieši. K ustanoveniu § 15a predsedníčka rady JA SR uviedla, že takáto právna úprava spolupráce zasahuje do procesu schvaľovania študijného plánu podľa obsahových náplní schvaľovaných Súdnou radou a generálnym prokurátorom, okrem toho, z obsahu novely nie je celkom jasné, čo budú tie dotácie z hľadiska náročnosti spracovania dotačnej schémy vlastne pre akadémiu predstavovať a ako sa to zapracuje do študijného plánu. Ďalej doplnila, že akadémia aj teraz spolupracuje s právnickými fakultami, sama eviduje pomerne veľké množstvo akademikov prednášajúcich na vzdelávacích aktivitách, a teda nie je potrebné rozširovať spoluprácu smerom, ktorý nie je kompatibilný s cieľmi akadémie.

Dr. Greguš uviedol, že filozofia autonómnosti a nezávislosti rady akadémie je navrhovanou formuláciou v predloženej návrhu zákona ohrozená. Na túto skutočnosť je potrebné pozerieť aj prizmou toho, v akom politickom prostredí žijeme, on preto vníma, že pri takejto právnej úprave existuje ohrozenie, že rada akadémie bude politický orgán a nie apolitický, ako by mal byť. Osobne sa nebráni tomu, aby sa navýšil počet členov rady akadémie, ale jej autonómia by mala zostať zachovaná. V prvom rade však ide o základné princípy, ktoré si treba postrážiť. Dôvodová správa k návrhu nič konkrétne nehovorí, aké sú ciele tejto zmeny.

Dr. Tobiaš nadviazal na predrečníkov a zhodne uviedol, že tiež očakával najprv zmeny v statusových zákonoch a až potom predpokladal, že sa na to budú nabaľovať ďalšie nevyhnutné zmeny v iných predpisoch podľa postupnosti krokov. Uviedol, že logicky sa bude po novelizácii statusových zákonov musieť zákon o Justičnej akadémii opätovne otvárať. Účasť prokuratúry v orgánoch rady akadémie sa mu zdá k počtu iných profesií nevhodná a vzhľadom na to, koho akadémia vzdeláva ako primárnu cieľovú skupinu, aj nedostatočná. K § 15a doplnil, že Justičná akadémia je špeciálne určená pre vzdelávanie sudcov a prokurátorov, vstup fakúlt a jej odborných zamestnancov už teraz výrazný a podľa jeho názoru aj dostatočný a nie je potrebné to výrazne meniť dotačnými schémami, ktoré s činnosťou akadémie nesúvisia.

Prof. Slašťan uviedol, že preňho je navrhovaný § 3 najzásadnejší, z toho má taký pocit, že akadémia bude poskytovať vzdelávanie omnoho širšiemu okruhu osôb, najmä v nadväznosti na § 3a ods. 4 písm. d), ale aj ostatné ustanovenia znamenajú podľa jeho názoru aj smerovanie k navýšeniu rozpočtových prostriedkov. Domnieva sa, že bude potrebné sily spájať nie ich rozdeľovať, a za dôvod rozšírenia počtu cieľových skupín považuje aj rozšírenie počtu členov rady. Súčasne doplnil, že kvalita vzdelávania pokrívajú na strane sebakritiky právnických fakúlt, vie si predstaviť, že o 10 rokov bude mať akadémia v náplni celé právnické vzdelávanie, ale

najmä ten § 3a je preňho osobne výzvou, nakoľko vplyv Justičnej akadémie narastie. Všetko uvedené však musí byť dostatočne pokryté finančnými prostriedkami. Prof. Slašťan doplnil, že nechápe zmysel brániť v tom, aby počet členov rady JA SR narástol, on ako člen rady JA SR a rada JA SR samotná nemá kompetenciu riešiť a zasahovať do vôle zákonodarcu ohľadom počtu členov rady JA SR.

Predsedníčka rady JA SR doplnila, že vplyvy na štátny rozpočet sú v sprievodných materiáloch k novele zákona uvedené nulové, preto je ťažké uvažovať o novele ako o celku, keďže všetky zmeny so sebou nesú istý finančný dopad, ktorý predkladateľ zákona nešpecifikuje, hoci by s ním mal vopred počítať. Ak však nie sú financie na pomocný administratívny personál a je potrebné konsolidovať verejné financie rušením miest zamestnancov, hoci je justícia personálne poddimenzovaná, ako si potom vysvetlí takéto formy dotácie vysokým školám.

Dr. Tóth uviedol, že nevidí problém v tom, aby sa navýšil počet členov rady akadémie, ale súhlasí s tým, že Súdna rada by si mala zachovať tú pozíciu, ktorú má, preto je proti tomu aktuálne navrhovanému zneniu ustanovenia, v ktorom je uvedený spôsob kreovania rady akadémie. Tiež uviedol, že považuje návrh novely zákona o Justičnej akadémii za predčasný, pretože pokiaľ sa justícia nevráti k inštitútu justičného čakaťela, tak nie je dôvod otvárať iné otázky, buď nech sa to rieši v súbahu, alebo nech sa najprv riešia statusové otázky a až následne zákon o Justičnej akadémii. Tiež považuje ekonomický dopad za dôležitý.

Prof. Slašťan doplnil, že ak je rozpočtová situácia zlá už teraz, je potrebné osloviť ministerstvo spravodlivosti za účelom navýšenia rozpočtových prostriedkov, aby vedela akadémia vzdelávať a plniť tým zákonom určenú činnosť.

Riaditeľ akadémie uviedol, že ak je deficit poznania, akadémia poskytne členom rady JA SR podrobný materiál, ale nateraz môže dať len všeobecnú informáciu o tom, že akadémia bola dofinancovaná v kategórii 630, ktorá pokrýva bežné prevádzkové náklady, ako aj náklady na zabezpečovanie vzdelávacieho procesu.

Zástupca riaditeľa akadémie na margo finančného dopadu novely zákona o Justičnej akadémii uviedol, že na základe dostupných informácií vypočítal sumu nákladov na personálne výdavky v prípade obsadenia funkcie riaditeľa a funkcie zástupcu riaditeľa akadémie inou osobou ako sudcom alebo prokurátorom, ktorá spolu s odvodmi predstavuje sumu viac ako 110 tisíc eur. Doplnil tiež informáciu, že aktuálne ja v parlamente zákona o poskytovaní právnej pomoci v materiálnej núdzi, ktorý tiež navyšuje cieľové skupiny akadémie nepriamo týmto zákonom a to aj napriek tomu, že zamestnancov Centra právnej pomoci akadémie vzdeláva na základe memoranda o spolupráci.

Prof. Slašťan doplnil, že praktického hľadiska je tiež potrebné sa zamyslieť nad justičnými skúškami, najmä pokiaľ ide o opravnú skúšku alebo ďalšiu opravnú skúšku, trend vyšších súdnych úradníkov robiacich advokátske skúšky narastá, naskytuje sa otázka, či nezvážiť iné a lepšie manažovanie počtu termínov skúšok, a dať aj vyšším súdnym úradníkom šancu.

Predsedníčka rady JA SR k poznámke prof. Slašťana uviedla, že status quo pre skúšky nie je predmetom predkladanej novely zákona, a len kvôli tomu otvárať zákon považuje za nevhodné a v situácii bez úpravy statusových zákonov aj nepotrebné, nakoľko iné ustanovenia iných právnych predpisov sú dôležité na zmenu a nie zákon o Justičnej akadémii. Následne prezentovala názor, že nie je nutné šiť horúcou ihlou novelu zákona o Justičnej akadémii, zákon je potrebné zmeniť, ale takýmto spôsobom, doplnila, že tejto aktuálnej iniciatíve nerozumie.

Predsedníčka rady JA SR uviedla, že je v rade JA SR väčšinová názorová zhoda a navrhla, aby sa v rámci zasadnutia schválil výstup smerom ku generálnej prokuratúre a k Súdnej rade a aby sa uložila legislatívnej komisii rady JA SR povinnosť hĺbkovo porovnať predkladaný návrh zákona o Justičnej akadémii s verziou zákona schválenou radou JA SR a tiež povinnosť vypracovať pripomienky k novele zákona a to tak, aby bolo možné ich v lehote do 22.11.2024 predložiť do medzirezortného pripomienkového konania, ktoré vtedy končí.

Dr. Tóth navrhol, či by nemala rada JA SR odmietnuť novelu ako celok.

Dr. Greguš s uvedeným návrhom Dr. Tótha prejavil súhlas.

Dr. Štrpka na návrhy reagoval s tým, že návrh zákona bol v zásade iniciovaný priamo Justičnou akadémiou, preto nesúhlasí s tým, aby sa návrh novely odmietal ako celok. V časti je návrh zákona prevzatím radou schválených pripomienok, čo by sa nemalo odmietiť, naopak v časti od úpravy personálneho obsadenia orgánov akadémie až po § 15a je možné pripraviť pripomienky v nadväznosti na závery z diskusie na dnešnom zasadnutí rady JA SR. Zhrnul, že by rada JA SR nemala odmietiť vlastné pripomienky, ktoré už boli vopred schválené, ale vyjadriť sa len k tomu, čo je v návrhu novely zákona o Justičnej akadémii zásadné, tomu je však potrebné venovať viac času.

Prof. Slašťan na záver ešte uviedol, že ku kreovaniu rady je možné mať výhrady, vie si predstaviť, že počet zástupcov prokuratúry má byť väčší, doplnil tiež, že sa domnieva, že § 15a sa pretavuje do legislatívy zámer ministerstva spravodlivosti dofinancovať právnické fakulty.

Predsedníčka rady JA SR o 12,57 hod. prerušila rokovanie na čas trvania slávnostnej konferencie a následne na čas nevyhnutný na spracovanie záverov z diskusie a prípadné naformulovanie uznesení.

Po prerušení rada JA SR pokračovala v rokovaní o 15,45 hod.

Predsedníčka rady JA SR konštatovala, že aj po prerušení je rada JA SR uznášaniashopná.

Predsedníčka rady JA SR navrhla prijatie troch samostatných uznesení v tomto znení:

Uznesenie č. 8: Rada pozitívne hodnotí predložený návrh novely zákona o Justičnej akadémii v časti, ktorá reflektuje na návrhy zmien predložené radou akadémie ministerstvu spravodlivosti. Rada vo zvyšnej časti považuje návrh novely zákona o Justičnej akadémii za predčasný, keďže k dnešnému dňu nie sú známe zmeny statusových zákonov, ktoré vyplývajú z programového vyhlásenia vlády SR a na ktoré by mali následne nadväzovať aj zmeny zákona o Justičnej akadémii. Rada upozorňuje, že oproti súčasnému stavu sa v predložennom návrhu novely zákona o Justičnej akadémii posilňuje postavenie ministra spravodlivosti, predovšetkým vo vzťahu ku kreovaniu orgánov Justičnej akadémie, v dôsledku čoho môže ísť o zásah do nezávislosti súdnej moci s ohľadom na dôvody a ciele vzniku Justičnej akadémie.

Uznesenie č. 9: Rada ukladá riaditeľovi akadémie, aby stanovisko rady akadémie v uznesení č. 8 zaslal Súdnej rade Slovenskej republiky a generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky na vedomie.

Uznesenie č. 10: Rada ukladá legislatívnej komisii rady JA SR vypracovať návrh pripomienok k návrhu novely zákona v lehote do utorka 19.11.2024.

Dr. Tóth k navrhovanému zneniu prvého z uznesení uviedol, že novela môže nanajvýš ohroziť nezávislosť akadémie, nie nezávislosť súdnej moci. Súčasne uviedol, že rada by nemala upozorňovať, ale len konštatovať uvedené. Navrhol v tomto zmysle prvé uznesenie preformulovať.

Predsedníčka rady JA SR následne po týchto pripomienkach prvé navrhované uznesenie preformulovala.

Následne sa v rámci diskusie k návrhom uznesení prítomní zhodli na tom, že je potrebné prijať uznesenie, ktorým rada JA SR vyjadří svoj postoj k predkladanej novele zákona o Justičnej akadémii s tým, že ocení prevzatie návrhov z ňou schválenej technickej novely zákona o Justičnej akadémii, pričom vo vzťahu k druhej časti novely vyjadří presvedčenie, že ide o predčasný návrh. Okrem toho, v zmysle záverov diskusie pred prerušením rady JA SR tento svoj postoj poskytne Súdnej rade a GP SR. Súčasne sa prítomní zhodli, že je vhodné poskytnúť legislatívnej komisii rady JA SR mandát na spracovanie pripomienok k návrhu zákona v krátkej

lehote od zasadnutia a to tak, aby bolo možné pracovné pripomienky odoslať v rámci medzirezortného pripomienkového konania v lehote do 22.11.2024.

Predsedníčka rady JA SR dala následne o predložených návrhoch uznesení hlasovať.

Hlasovanie:

ZA: 6

PROTI: 1

ZDRŽAL SA: 0

Uznesenie č. 8: Rada pozitívne hodnotí predložený návrh novely zákona o Justičnej akadémii v časti, ktorá reflektuje na návrhy zmien predložené radou akadémie ministerstvu spravodlivosti. Rada vo zvyšnej časti považuje návrh novely zákona o Justičnej akadémii za predčasný, keďže k dnešnému dňu nie sú známe zmeny statusových zákonov, ktoré vyplývajú z programového vyhlásenia vlády SR a na ktoré by mali následne nadväzovať aj zmeny zákona o Justičnej akadémii. Rada konštatuje, že oproti súčasnému stavu sa v predloženom návrhu novely zákona o Justičnej akadémii posilňuje postavenie ministra spravodlivosti, predovšetkým vo vzťahu ku kreovaniu orgánov Justičnej akadémie, v dôsledku čoho môže ísť o zásah do nezávislosti Justičnej akadémie s ohľadom na dôvody a ciele jej vzniku.

Hlasovanie:

ZA: 6

PROTI: 1

ZDRŽAL SA: 0

Uznesenie č. 9: Rada ukladá riaditeľovi akadémie povinnosť, aby stanovisko rady akadémie v uznesení č. 8 zaslal Súdnej rade Slovenskej republiky a generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky na vedomie.

Hlasovanie:

ZA: 6

PROTI: 1

ZDRŽAL SA: 0

Uznesenie č. 10: Rada ukladá legislatívnej komisii rady JA SR povinnosť vypracovať návrh pripomienok k návrhu novely zákona o Justičnej akadémii v lehote do utorka 19.11.2024.

3. Záver

Predsedníčka rady JA SR poďakovala všetkým prítomným za účasť na mimoriadnom zasadnutí rady JA SR a pripomenula, že nasledujúce 3. zasadnutie rady JA SR v piatom funkčnom období sa uskutoční dňa 28. novembra 2024 (štvrtok) so začiatkom o 13,00 hod. v Justičnej akadémii Slovenskej republiky v Pezinku.

V Omšeni 14. novembra 2024

Zapísala: Mgr. Dominika Zavadová, PhD.

Overil: prof. JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan, PhD.

Schválila: JUDr. Jana Bajánková